

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Vlašim

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Vlašim leží v jihovýchodní části Středočeského kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 48 obcí (což je velikost přibližně odpovídající průměru kraje);
- v dotčeném území žije celkem 25.756 obyvatel (což je 8. nejnižší počet v kraji), z toho 11.769 v jádrovém městě;
- hustota osídlení je 3. nejnižší (52 obyv./km²);
- rozlohou ca 496 km².

Tabulka 1: Komparace SO ORP ve Středočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Vlašim	48	25756	11769	496
Slaný	52	39412	15300	369
Benešov	51	57815	16541	690
Beroun	48	58157	18919	416
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	58	95579	17503	378
Čáslav	37	25125	10138	274
Černošice	79	128326	6570	580
Český Brod	24	19545	6839	184
Dobříš	24	21536	8755	318
Hořovice	37	29027	6835	246
Kladno	48	120572	68551	351
Kolín	69	79877	31077	584
Kralupy nad Vltavou	18	30399	17855	131
Kutná Hora	51	49234	20470	643
Lysá nad Labem	9	23427	8988	121
Mělník	39	43144	19346	457
Mladá Boleslav	98	107892	44229	810
Mnichovo Hradiště	22	16578	8384	213
Neratovice	12	30605	16415	113
Nymburk	39	39178	14871	355
Poděbrady	35	30531	13986	349
Příbram	75	70150	33553	925
Rakovník	83	55411	16427	896
Říčany	52	60009	14116	377
Sedlčany	22	22219	7452	449
Votice	15	12312	4603	289
Průměr za kraj	44	49685	-----	424

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání:

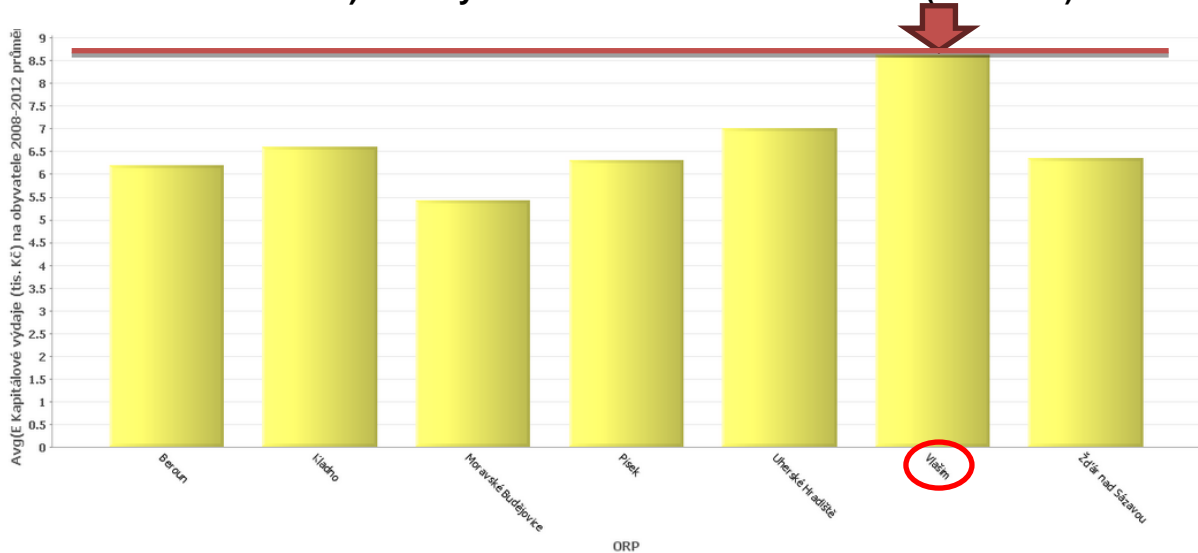
- s ostatními SO ORP Středočeského kraje
- a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO - měřeno počtem obcí ve správním obvodu 47 až 49 obcí (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Písek, Beroun, Kladno, Moravské Budějovice, Žďár nad Sázavou, Uherské Hradiště).

2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Vlašim blíže podívat na **úroveň kapitálových výdajů na obyvatele**, jejichž výše odráží investiční akce obvodů. Vlašimský obvod dosáhl v průběhu sledovaných 5ti let třikrát na 1. místo (v

letech 2009, 2011 a 2012) a jednou byl na 2. místě (2010). To odráží i nejvyšší průměrná hodnota ve výši 8,63 tis. Kč/obyv./rok. Viz obrázek 1.

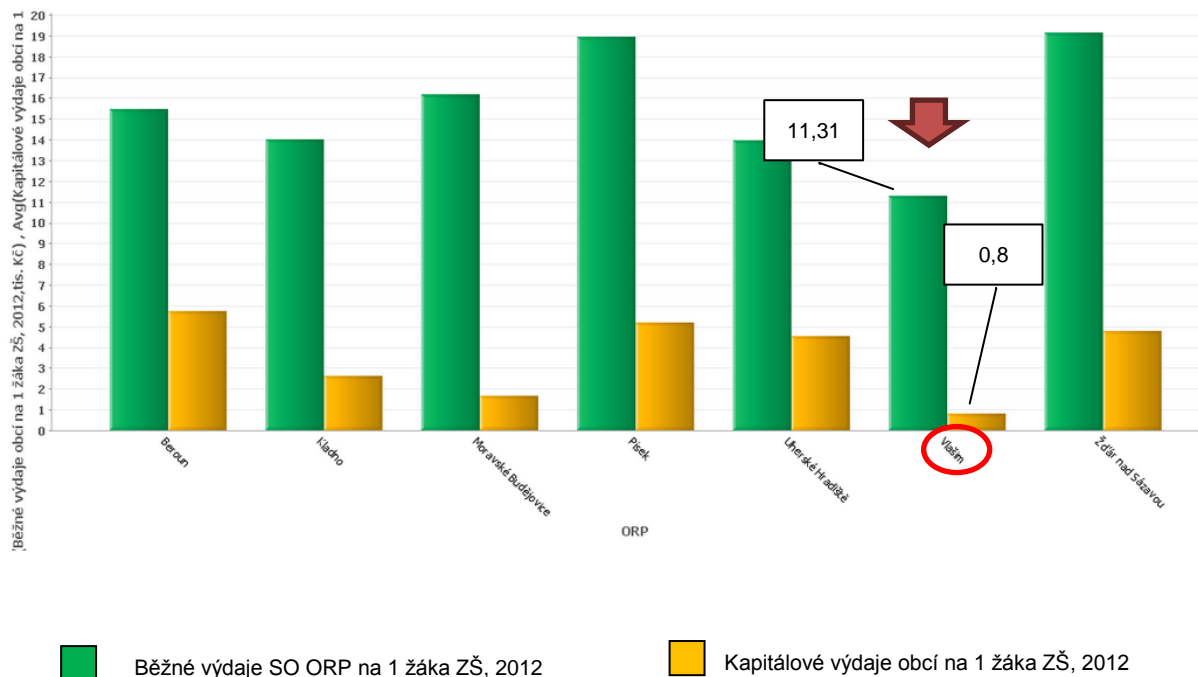
Obrázek 1: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 47 – 49) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Vlašim zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních škol**. Při pohledu na jakýkoliv z daných parametrů znázorněných grafem jsou hodnoty za SO ORP Vlašim nejnižší: běžné výdaje na žáka ZŠ s hodnotou 11,31 tis. Kč/žáka a kapitálové výdaje na žáka ZŠ mají dokonce hodnotu pod úroveň jednoho tisíce (0,8 tis. Kč/žáka).

Obrázek 2: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 47 – 49) na žáka ZŠ (v tis. Kč)

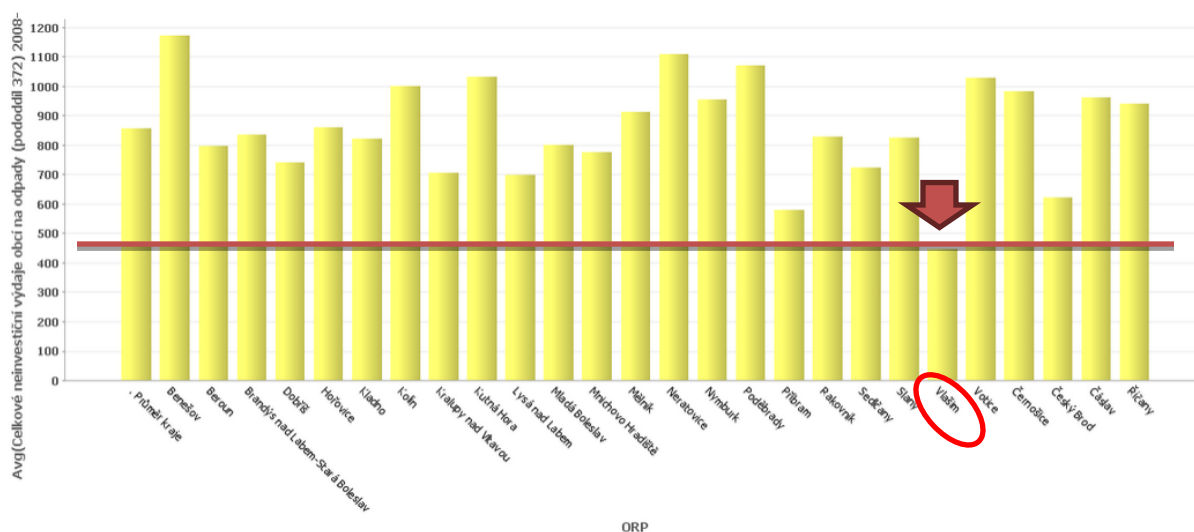

Za zmínku jistě stojí i skutečnost, že hodnoty obou ukazatelů jsou nejnižší i ve skupině SO při aplikaci kritéria velikosti jádrové obce. I v rámci kraje vykazuje SO ORP Vlašim jedny z nejnižších hodnot parametrů.

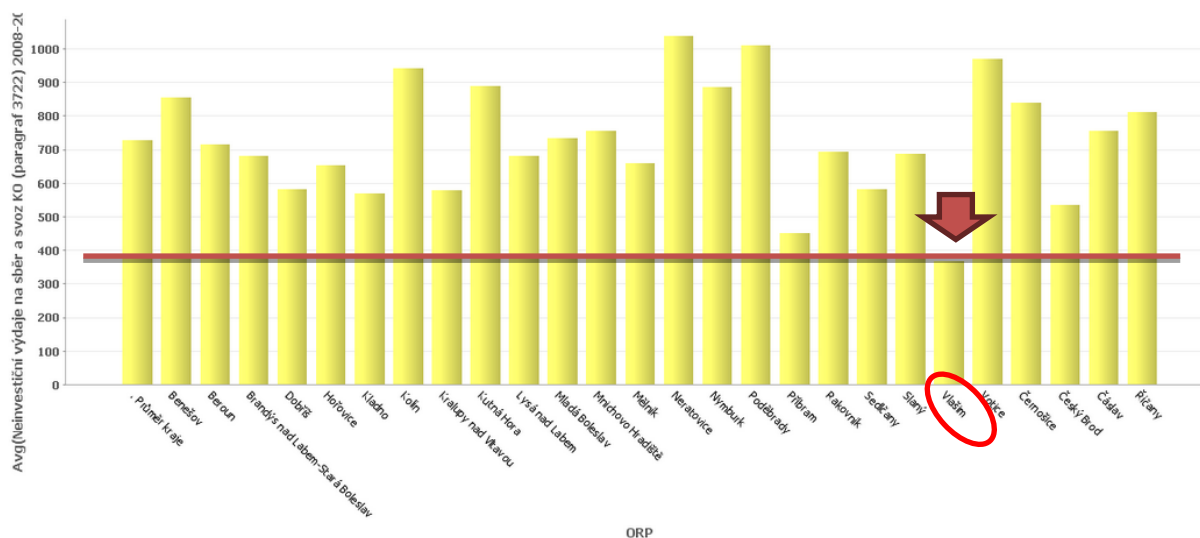
4. Odpadové hospodářství

Z pohledu odpadového hospodářství se pozitivní trend projevuje ve vlašimském obvodu z hlediska srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. V této oblasti je dosažená úroveň obvodu u obou ukazatelů absolutně nejnižší v kraji. To dokládá i průměrná výše celkových neinvestičních výdajů na odpady ca 445 Kč/obyv./rok a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO ca 367 Kč/obyv./rok. Viz obrázky 3 a 4, kde červená linie značí dosaženou úroveň vlašimského obvodu.

Obrázek 3: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Středočeského kraje) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

Obrázek 4: Průměrné neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Středočeského kraje) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP VLAŠIM	
základní charakteristika	<p>ve Středočeském kraji správní obvod ORP Vlašim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hustota osídlení je 3. nejnižší v kraji • z hlediska počtu obyvatel je 8. nejmenší • počtem obcí odpovídá průměru kraje
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> • nestabilní úroveň kapitálových výdajů na obyvatele a vysoká dosažená úroveň v průběhu sledovaného období
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • nízké hodnoty běžných a kapitálových výdajů na žáky ZŠ v rámci kraje i dalších skupin SO ORP dle kritérií počtu obcí či velikosti jádrové obce
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • SO ORP Vlašim dosahuje nejnižších hodnot celkových neinvestičních výdajů na odpady i na sběr a svoz KO v rámci kraje

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad